

Smotra Dalmatinska

God. XXXI.

GRADSKA BIBLIOTERA
"JURAJ SILICORIC"
SIBENIK
NAUCNI ODSJEK

U Zadru, u srijedu 27. ožujka 1918.

Br. 25.

Smotra Dalmatinska
(La Rassegna Dalmata)

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 8.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stoe 16 para, a zastareni para 20.—

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstite, uz koja nema prilike preplatne, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljiti „Uredju Objavitelju Dalmatinskog u Zadar“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau

Silno napredovanje i velike njemačke potjede u Francuskoj.

Izveštaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 23. Wolff Bureau javlja:

23. marta 1918.

Zapadno bojište:

Napadna bitka, pod vodstvom njemačkog cara, protiv engleske fronte kod Arrasa, Cambrai i St. Quentinija biće se već dva dana. I jučer dobro se napredovalo. Divizije vojne skupine naslijednika prijestola Rupprechta zauzele su na juriš visove na sjeveru i sjeverozapadu od Croisillesa. Između Fontaines les Croisellesa i Moeuvresa prodre su u drugu neprijateljsku poziciju i potisnuli sa najžežim gubicima prema Bapaume-Bouchavesnes iz fronte između Peronne i Hama, kod god i prema Chaunu.

Armijska generala Belova otele je na juriš visove kod Monchy-Cambral-St. Quentin-La Fére dobivena je. Engleska treća i peta armija i dijelovi pozvanih francuskih i američkih pričuva potučeni su i potisnuti sa najžežim gubicima prema Bapaume-Bouchavesnes iz fronte između Peronne i Hama, kod god i prema Chaunu.

Armijska generala Marwitza naklopi se uzastopice za potučenim neprijateljem u noći između 22. i 23. o. m. zagoni se oštrom potjerom sve do treće neprijateljske pozicije na liniji Equauchourt-Nurl-Templeux-La Fosse-Bernes; jučer izjutra napade iznova neprijatelja, potuči ga, unatoč očajnoj obrani, te uspije da se združi sa lijevim kromom Belowljevem armijskom, uhvaćen sa sjevera i sa juga, morade ih pripustiti našim četama. Između Epehyja i Roisela, Englez užalud pokušavaju da jakim protunapadima zaustave naše čete, koje su pobijedili napredovali; one ih svagdje potisnuće sa najžežim po njih gubicima. Visovi na sjeveru od Vermandova zauzeuti su na juriš. Mi stojimo pred trećom neprijateljskom pozicijom.

Do dijelovanjem ovih uspjeha neprijatelj je neputno svoje pozicije u obliku juga zapadno od Cambrai. Mi smo se za njim otisnuli preko Demicourta, Flesquieresa i Ribecourta.

Između potoka Omignona i Somme zborovne skupine njemačkog naslijednika prijestola, pošto zauzeće prema neprijateljsku poziciju, izvođiće se put kroz Holonsku šumu i preko visova Savjiskih i Roupyjskih te prodrige se u treće neprijateljsku poziciju. Na jugu od Somme divizije probiće neprijateljske linije te ubziće neprijatelja svojim nezadržljivim prodrijanjem preko Croatskog kanala prema zapadu. Lovački bataljoni iznudiće sebi prolazak preko Oise zapadno od La Fére-a. Zajedno sa divizijama, koje su za njima isle, potuči se na juriš visove kod La Fére, na čijim vrhom se diju stalne utvrde, na sjeveru zapadu od grada.

Dosed javiše svoj pljen: Vojna skupina Rupprecht: 15.000 zarobljenika i 250 topova, vojna skupina njemačkog naslijednika prijestola 10.000 zarobljenika, 150 topova i 300 mitraljeza.

NOVA GNIJEZDA

Don Marko Vežić, — Jadrtovac:

(Nastavak).

Narod se dosjetio, šta je, kakva li je Ika, da njezin samolosrdno srce ne poznava granica, već gdje je zeleni vilama pod oči šlijaju, gdje su tješnje prilične, tamo je i ona na skoku pripravljava priskočiti, kada je provali „svorom“, time su joj i naime pogodili. Nije bilo te teške i nenađene, pri kojoj se lika našla i to ne samo svojim očima, da začuđeno gleda i svojim ustima, da koju sazaljnu proustii, od koje je srce podaleko barem kolik Vežebit od Himalaje, već svojom prostranom i velenom dušom te ražezenim srcem, da sve i svaku poduzme, kako će olakotiti tugu tugu, a pristižati os težu bocu. Šta je puta ponukovala svoje po druge, da se ne izmije i glavu ne odvraćaju, već se priljube, te svojski i srdačno prihvate djebla milosrđa i duhovnih i tjelesnih. Da nije hvajde nazusti znati i ko očenaš izgovarati, da je dužnost napitati glađnu, napojiti žđnu, naučiti neumjetna, te ljubezno pokarati grješnika, kad tamo — na godi i prigodi toj se dužnosti oteti, da i naša riječ obljutavi poput neslane ješće i očenaš nam zaljulja, dovođi kršćansku ljubav. Nastoji duševno čeljadi, da priupetnom běsom, ljubeznim ponutkovanjem i naručnim svjetom razabere očajna bolnika.

Ne bi se baš kod drugih namjeru na te rume mire i mirutne jabuke, već to prije na sebičnost, ljubopitnost i taštu ispravnost, kako će mile moje što obiljebiti povlisme sabrati a pozatim je selom nuditi i pod svaku cijenu prodavati. Sto su karučile u bolnikov obor, oko im nemirno amo tamo po njemu oblijeće. Reći bi, da su nakane kućne kokoši pobrojiti, a pognu li glavom, da u tor privire, nije

Marwitza, nanovo je potukao neprijatelja u golemom rvanju kod Bapaume.

Dok su zborovi generala von der Borne, von Lindequista i Kühne probili u ljutom boju jake protivnike pozicije na sjevero-istoku od Bapaume, čete generala Grünerta i Staaba uzbile su sa istoka i jugo-istoku neprijatelja preko Itresa i Saillja. Neprijateljski ustrajni olpor, pojačan novim snagama, bjezbrazbeni u žestokim bojevima. Nove divizije i mnogobrojna oklopjena kola, doveđena na bojište, udariše duž cestu što vode od Bapaume u Cambrai i Peronne, na naše čete koje su dalje prodire, ali ne moguće postići da odluka pane neprijatelju u prilog. Na večer one se povuku, potučene, zapadnim pravcem.

Bapaume pade u noćnom boju u pobijedičke ruke. Žestoki se bojevi zametnuše oko Comblesa i bregova, što mu se ispred džuru na zapadu. Neprijatelj bjezbrazbeni. Napadi se engleske konjice skršiće. Mi se nalazimo sjevero-zapadno od Somme, usred bojišta Sommerske blike.

Njemački naslijednik prijestolja izvodio je s armijom generala von Hettlera preko Somme s donje strane Hama. Njegove pobijedičke čete uspeše se u ljuitim bojevima na visove zapadno od Somme. Žestoki protunapadi engleske pješadije i konjice skršiće se krvavo. Grad Nesle uzet je na večer na juriš. Čete koje su prodire preko Crozatskog kanala, otele su na juriš kasno u večer dana 23. između Somme i Oise tvrdi izragjene i žilavo branjene pozicije na zapadnoj obali kanala. Nakon lutog rvanja, Englez, Francuzi i Amerikanici bjezbrazbeni kroz neprohodni šumski kraj preko La Neuville i Villequier Autmont. Jučer ofenziva se nastavi.

Francuske pješadije i konjičke divizije, uložene u protuudar, bjezbrazbeni. Generali von Conte i von Gegg udariše u neuromorn potjeru za umišćenim neprijateljem. Guiscard i Chaung bjezbrazbeni u večer osvojeni. Tukli smo tvrgjavu Paris iz daleko-sjedišnjeg topova. Neprijatelj krvavi gubici izvanredno su teški. Silni pljen, koji je od 21. o. m. u naše ruke pao, još se ne može da pregleda. Utvrđeno se preko 45.000 zarobljenika, preko 600 topova, više tisuća mitraljeza, ogromnih kolikočina municije i alata, velikih zaliha predmeta od opskrbe i odjevanja.

Na flandrijskoj fronti, istočno od Reimsa, pred Verdunom i u Lotringenu artillerijski se bojevi nastavljaju.

Sa ostalih fronta ništa nova.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Njemački car Hindenburg i Ludendorff.

BERLIN, 26. Danas njemački Car je predao feldmaršalu Hindenburgu, u sijelu vrhovne vojne uprave u Francuskoj, željezni krst sa zlatnim zra-

kama; to je najviši stepen željezne krste, šta ga je dosad dobio jedino knez Blücher. Generalu Ludendorffu predao je Car veliki krst željezne krste.

Glasovi francuskih novina.

BERN, 25. Francuske novine javljaju s fronte, da vatra neprijateljske artiljerije razorava seda svu francusku frontu. Vojničke su vlasti naredile, da se civilno pučanstvo koliko je moguće, odvede iz Verduna. Neprijateljske artiljerije radi sa takom snagom, da su prve linije zastrle crno žutom param, a to strašno otešava protumjere.

Njemačka ofenziva iznenadila englesko vođstvo.

BERLIN, 25. Dale su u njemačke ruke čitava skladista sa bogatim zalihami, i to potpuno sačuvane. Koliko je njemačka pješadija tu našla odjela i hrane, to prevaziđa svako privigjavanje. Sto se ovaj silni materijal nije učinio neupotrebljivim, to se tumači tim, što je englesko vođstvo do posljednjeg čovjeka izgubilo sasvim glavu. Da protivnik nije do zadnjeg časa ništa primijetio o našim pripremama, to potvrđuju bez ikakve sumnje izjave mnogobrojnih engleskih oficira. Skrivanje njemačkih planova uspijele je baš izgledno.

Bombardovanje Pariza. Čudotvorni top.

PARIZ, 24. Od 8 s. izjutra unaprijed svako četvrt sata pogodi grad i okolicu po jedno tane od 240 milimetara iz vrlo dalekomernih topova. Ubijeno je od prilike 10 osoba a ranjeno 15. Preduzimljivo se mijere za pobijanje tih topova.

PARIZ, 23. (Havas) U 8 i 20 časova izjutra uspije neprijateljskim letjelicama, koje su na velikoj visini letjele, da pregri preko gradskih linija i napadnu Pariz. Na više mjesta bacale su bombe, koje su načinile nekoliko žrtava.

PARIZ, 23. (Havas). Prema posljednjim vijestima jedan je vrlo dalekosežni top tukao Pariz, pucaje je iz 120 kilometara daljine, a bio je napravljen po prilike 10 osoba a ranjeno 15. Preduzimljivo se mijere za pobijanje tih topova.

PARIZ, 23. (Havas). Neprijateljske letjelice preletješe u 8 s. 4 c. na večer preko naših linija, tukle su nekoliko mjesto, ali nijesu doprle do pariskog gradskog područja.

PARIZ, 24. u 10 s. i po prije podne. Jutros u 7 s. izjutra stao se iznova tukti Pariz iz topa od velike dalekosežnosti, koji puca u grad iz više od 100 kilometara daljine i u jednakim razmacima vremena kao jučer. Dosad ima samo nekoliko žrtava.

PARIZ, 25. (Havas). Neprijateljske letjelice preletješe u 8 s. 4 c. na večer preko naših linija, tukle su nekoliko mjesto, ali nijesu doprle do pariskog gradskog područja.

PARIZ, 24. u 10 s. i po prije podne. Jutros u 7 s. izjutra stao se iznova tukti Pariz iz topa od velike dalekosežnosti, koji puca u grad iz više od 100 kilometara daljine i u jednakim razmacima vremena kao jučer. Dosad ima samo nekoliko žrtava.

PARIZ, 25. Bombardovanje Pariza iz dalekosežnog topa počelo je iznova jutros u 6 s. 50 c.

sila krši, s ojagjenim žalost dijeli i tugom se žemerkom napaja.

Gđe je lka osobito razbojiste svome nesebičnom i samaritanskom radu iznašla i obabrala, to je bila bolest i sa nje savrana ljuska bjezbrazbeni. Valja svoje duše ne gubiti i slati čela ne mrčiti, već priznati, da na toj prostranoj njivi nije amo kod nas lka osamljena bila, već se i druge čeljadi nalazilo, da su bolesnika obašli. Svak zna, šta je bolest, da je bolje zdravu u sirotinji, nego je bogatu u bolesti, a što je tebi danas, to će sutra meni. Ako nije tebe danas bolest ugojila, sutra bi mogla mene i ne ugojiti i ne pomoci, već smrvti. Stoga, je li se selom pročulo — a kod nas se za sve bočuka — da je juče koga bolest povala, eto ti ih danas, do uzglavljaće će ti se načapiti i Simica i Božića. Jedna je trenom i kažniti na žeraviti trknici, jer joj u jedinstvu sva kuća za glavom, a druga sa svim alatom za zanatom, i prekom i pletivom. To ti je znamen, da pašti li ti se i milija ti je nezjedna razgovorna riječ nego li tvoje bolesti jaučanje, valaj ćeš je se izdovoljiti, kad pro-mjeljostitati i ko očenaš izgovarati, da je dužnost napitati glađnu, napojiti žđnu, naučiti neumjetna, te ljubezno pokarati grješnika, kad tamo — na godi i prigodi toj se dužnosti oteti, da i naša riječ obljutavi poput neslane ješće i očenaš nam zaljulja, dovođi kršćansku ljubav. Nastoji duševno čeljadi, da priupetnom běsom, ljubeznim ponutkovanjem i naručnim svjetom razabere očajna bolnika.

I s ovoga i s onoga razloga amo kod nas dolazi svijet k bolesniku u pohode. Jedne zabilježi dovođi kršćansku ljubav. Nastoji duševno čeljadi, da priupetnom běsom, ljubeznim ponutkovanjem i naručnim svjetom razabere očajna bolnika.

Ne bi se baš kod drugih namjeru na te rume mire i mirutne jabuke, već to prije na sebičnost, ljubopitnost i taštu ispravnost, kako će mile moje što obiljebiti povlisme sabrati a pozatim je selom nuditi i pod svaku cijenu prodavati. Sto su karučile u bolnikov obor, oko im nemirno amo tamo po njemu oblijeće. Reći bi, da su nakane kućne kokoši

pobrojiti, a pognu li glavom, da u tor privire, nije to, da nađa nj blagoslov i berićet zazivlju, već kako će ga naručiti na svoj jezik namjestiti, da mu raznose i temelje i švarati krov. Popostati će i u vatrenci, da eto mruv raškrabe i ogriju zaseble ruke, a u istini, da se osiguraju o broju bakara, lonaca i žđela, te o njihovoj čistoti, i gdje je što. Uz bolnika, kada su na kuli posjeđiti, sumnjičavim se i zdrobjivim okom na nj ogledati, pred njim koju otajno mraknuti i prozbitoriti, toliko da se on sjeti, da su kume žive i da ih je prigrnjivala njegova teška boljetica. Njihova bjezbrazbeni, kako bi bilo reda u ovakvim prilikama, blago i ljekovito ulje, pa će obmazati, dušu ojačati i utješiti, već tamjan „rekvijs“, kako to umije bistro islovske moj remeta i starina Alija, da činjenicama dokaže, da čega ispunju čeljadi popovi lonci i njihovo ispiranje, da čak umiješ barafati i crvenim jezikom a suštinom bi to znaci, da su bolesnikovi dani odbrojeni i utanačeni i da se neće novoga kruha nauživati. — Drugačije će ti o svemu govor povesti, s kraja na kraj selo pretresti, kome kraču, kome dulju iz uha dlaku istegnuti, a zavrti li kome u čičku i pricne li hramati, neka se ne bijeda i ne tuži, jer su to i taka djebla milosrđa tjelesna i duhovna tih priješnjih kršćana.

Dok se ovako sa jednoga na drugo gurnuo tugje po selu žito pregrće, „orajene“, su ove duže uz bolnika i uz njegovu slamnjaču, a očima obi-graše i najotajniji kućni buščići. Neće ove zaboraviti, već će svojim viđom podbosti i kuću domaćicu, koja se satrvena, starosna i smučena oko bolnika vrze, da mu sa idžbine uzglavlje i izmučenu glavu na mleske namjesti, sad ponapravi bjeljice, koja se s jedne strane postelje osklizli, sad mu k usta i štrogod prinese, da srkne, ili se okusi. Nema li uza nje kućnoga čeljadi, očima će k polici vr-

citi, da po njojz pobreće pladnje i čanke, pa k nizvješenu o zidu krtiću o drvenu klinu, da se uvjere i ponezaborave, koliko imaju žlica, ima li za svako čeljadi po jedna, jesu li kositrene ili drvene, te naftograd po posljednje trpeze oprane

Cronaca Dalmatinska

Ministar nastave imenovao je privremenog glavnog učitelja na preparandiju u Arbanasima Tadiju Dujmoviću stalinim glavnim učiteljem na istom zavodu.

Vojna imenovanja i odlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo

Po dijelitili

vojnički krst za zasluge trećeg razreda s ratnom dekoracijom i mačevima, u priznanje hrabre držanja pred neprijateljem por. u prič. Josipu Vujeviću, od 22. pješ. puk.

narediti da se izrazi previše pohvalno priznanje u isto doba podjelu mačeva, u priznanje hrabre držanja pred neprijateljem, puč. ust. por. Josipu Klemenčiću, od 23. str. puk;

po dijelitili zlatni krst za zasluge na vrpci kolajne za hrabrost, u priznanje izvrsna službovanja u ratu, dom. apot. asist. u prič. Stjepanu Barbieri, od 37. str. puk, kod jedne polj. bolnice; zdrav. por. u prič. Luki Tramontani, od 37. str. puk, kod jedne tvrgi. bolnice.

imenovati

poljskim kuratom u pričuvi c. i kr. vojske za trajanje rata rim. kat. svećenika Luka Matkovića Dinkova, od dom. dopun. zap. Hrvatskog (mjesto boravka: Kampor, otok Rab, kotar Zadar) — kod prič. bolnice u Tuzli.

puč. ust. zastavnica Iva Kamenarovića, Dra. Marka Kožula, Josipa Usmiani, Dra. Joakina Zerboni — sva četvorica od puč. ust. zap. br. 23; Humberta Fabrisa i Dra Vladimira Jakšu, oba od puč. ust. zap. br. 37.

Općine i opskrbljivanje živežom. Sadašnje usregi gospodarenje najvažnijim živežom može da postizava bolji uspjeh nego li dosao, ali samo onda, kad vlađinoj organizaciji dogeđa u susret jedna organizacija, koja potječe iz samog pučanstva. Općine su pozvane, da razvijanjem vlastite djelatnosti i samostalnosti igraju u gospodarskom životu sačinjaju najznamenitiju ulogu. Ured za pučko prehranjivanje uvidio je već spoznaku, da nije moguće upravljati sa visoka nabavljanjem i dijeljenjem najvažnijeg živeža. Gđe god su općine na se primile svoje opskrbljivanje, gđe god su se naime obrazovali općinski gospodarski uređi i općinska gospodarska vijeća, tu je gospodarski život stao življe da se razvija. Od osobite koristi biti, kad općinska gospodarska vijeća počnu sarajivati, ne samo u dijeljenju, nego i u pribavljanju živeža, kad naime budu upoznati da je u njihovom samom interesu, da se živež primjereno pribavi i da se kriomčarenje i navijanje cijena pobravi.

Olkalice za gojidbu duhana u Dalmaciji.

Godine 1918. bili će gojiteljima duhana iznimno donušteni, od sasvim počrhanih ili posjećenih strukova duhana, gojiti podmlađak (zaperke), koji će se ređiti kao i drugo duhansko lišće, te će se sve predati c. k. uređu otkupe duhana. Podmlađak će se primiti na temelju općeg propisa o razreginjivanju duhana, ali će biti primljen najviše u peti razred.

Osim toga će se ove godine iznimno primiti u cijenu od 10 kruna za 100 kilograma, i korenice duhana, sa zapercima i podmlađcima na njima, od kojih se ima izvaditi sjeće (sjeme stakape). Korenica ne smiju biti rezane niže od 10 cm, nad površinom zemlje, i imaju biti pomalo osušene u svescima, u niskim naslagama ili na sličan način, a moraju se predati čisto na vagu. Jako odrvljene korenice neće biti primljene, one koje će djelomično biti odrvljene, bit će primljene uz primjereni odbitak.

Ratni prirez od 100% na otkupne pristojbine vrjedi i za otkupne pristojbine za podmlađak i korenice. God. 1918. biće povušena i naknadna za prenos t. j. naknada za dovoz duhanskog lišća (uključujući podmlađak i korenica) iz sela gojide u skladiste za primanje od 3 do 9 helera za svaku 100 kilograma i svaki kilometar puta.

Dakon je produljen rok za prijave o gojiti duhana sve do 15 travnja 1918.

Ako bi kruna otukla ili ostetila na polju duhansko lišće, imaju gojitelj odmah stvar prijaviti odišu finansijske straze, koji je pak dužan sastaviti zapisnik konstatovanja i ostaviti ga kroz 24 sata kompetentnom uredu otkupe duhana.

U zadarskoj nadbiskupiji.

Prič. Dr. Šimun Segarić, koji je privremeno upravlja župom Sutomišćice, riješen je te službe, te je Dr. Roko Ušali imenovan župnim upraviteljem u Sutomišćici; uprava Uglianskog Dekanata povjerenja je do daljnog odredaba vel. Dr. Mati Garković; Dr. Mijo Milić dušobrižnik u Žmanu imenovan je eskurentom Luke; Dr. Fausto Motušić župnikom u Arbanasima i Dr. Toma Mihatović župnikom u Pašmanu; Dr. Mato Klarić dušobrižnikom Rastevića; Dr. Ivan Bađrov župskim upraviteljem Benkovca i ekskurentom Popovića; Dr. Juraj Palčić ekskurentom Radešićem.

Za ratne pučke kuhinje.

«Začrni Savez» razglasio je na sve opskrbne odbore ovaj poziv:

«Sve to veće ograničavanje krušne hrane u ovoj najtešnjoj dobi godine, dobro, osobito siromašnije slojeve našeg seoskoga pučanstva, u zdrojavanju polozaju. Da se pomognu ovim trpećim slojevima i da ih se do nove žetve očuve od skapanja i očite propasti, a u prvom redu mlađi našta najgovejne nevinje, na koju se pouzdano gleda naša narodna budućnost, svakoga rođoluba veže sveta dužnost i prirodnji nagon. Stoga se jedno glavno zaključak:

— «da vlasti povise dnevnu krušnu kvotu svim poljoprivrednicima na najmanje 300 gr. dnevno, da vremento i u obilatosti mjeri opštrki pučanstvu nužnim sjemenom i da se poče broj trajno i privremeno oslobodjeni vojnih poljoprivrednika, koji je do sada oslobodjen vrolo malo, razmjerno prama potrebiti i broju pučanstva u pojedinim kotarima.

Tako n. pr. sa otočka Hvara na 32.000 stanovnika, a do 4-5.000 mobilizovanih oslobodjeno je jedva 16, od kojih možda najmanje poljoprivrednika. (Slično je s Bračem sa 3300 mobilizovanim, i drugovjeđe). (Slijedi svrh.)

selima u kojima bijeda i očaj najviše gospoduje. Ove su kuhinje dokazale, da su kađe ublažavati opće stradanje i čuvati pučanstvo od skapanja i smrti. Pa kad c. k. politička Vlast rado dolazi u susret i doznaće živežnamirnice izvan običnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuvši ekonomski prilike dotičnoga kontingenta, kao oguljeni ječam, grah, griz, slanini, mast itd. bila bi skroz pokudna nemarnost svih faktora i razumnijih seljana, kad se ne bi pozurila da se pučka kuhinja otvari i u njihovim mjestima. Manipulacija je sasma jednostavna, a u svakom i najzabiljnjem selušću mogu se naći 3-4 poštene duše, koje bi preuzele rukovojenje i nadzor nad poslovanjem. Za ustanovljenje dovoljno je obratiti se molbom na c. k. Namjesništvo, istaknuv

C. K. Austrijska Vojnička Zaklada
za udovice i siročad
(odio: RATNO OSIGURANJE).
Uspjeh ratnog osiguranja kroz godinu 1917.

Berić Ivo iz Knina	500
Rusić Blagoje iz Plavna	1000
Bulovan Stojan iz Radučića	1000
Kukoli Niko iz Vrpolja	2000
Vidović Petar iz Strmice	1000

Andrijani Vučetić iz Bijele	400
Mari Jovanović iz Grbalja	1000
Mari Starčević iz Radovića	400
Ivanici Bjelica iz Kovaca	600
Andrić Ante iz Perasta	400

Oglas.

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Uredu «Objavitelja Dalmatinskoga» u Zadru. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi all'Ufficio dell'«Avvisatore Dalmato» in Zara.

C. K. Austrijska Vojnička Zaklada
za udovice i siročad
(odio: RATNO OSIGURANJE).

Uspjeh ratnog osiguranja kroz godinu 1917.
(Nastavak).

Koncem prvog polugodišta prošle godine bili smo iznijeli iskaz obitelji kojim je uslijed smrti vojnika bila isplaćena osigurana svota.

Da se pak vidi kako je pučanstvo ove pokrajine prionulo uz ovu koristnu i umanitarnu ustanovu, priopćujemo imena obitelji, kojim su bile isplaćene osigurane svote kroz cijelu godinu 1917.

U kotaru Kotoru:

Bilafer Kati iz Derasa	K. 400
Samardžić Gjuri iz Krivošija	400
Kraljević Eleni iz Mojdeža	200

Jovanović Pavici iz Risna	400
Vojvodić Ani iz Morinja	400
Brguljan Jani iz Skaljara	400
Vasiljević Mili iz Morinja	400
Radoničić Terezija iz Prčenja	500

U kotaru Makarskomu:

Aleksić Ivanu iz Brista	K. 1000
Opečić Ivanu iz Vrgorca	2000
Miličić Juri iz Dolgore	2000
Stipičević Anti iz Kotušme	1000
Mravičić Anti iz Tučepa	1000
Borić Ivanu iz Brista	1500

U kotaru Metkoviću:

Marij Tatovac iz Podgradine	K. 1000
Mari Marušić iz Vida	1000
Zderić Jozi iz Rogotina	1000
Popović Miju iz Komina	1000

Cupić Tomu iz Komina	1000
Manenica Ivanu iz Borovaca	500
Verača Drini iz Dubravice	1000

U kotaru Šibeniku:

Todor Urukalo iz Bratiškovaca	K. 1000
Antoci Nakić iz Boraje	800
Antoci Meić iz Zlosesla	1000
Stanić Juri iz Rogoznice	2000
Beral Stevanu iz Gieversaka	2000
Vuković Marku iz Dubravice	1000
Đač Duji i Antu iz Bičina	1000
Alić Gašparu iz Zirija	1000
Bubi Josu iz Bilica	2000
Vrčke Jandriji iz Bratiškovaca	1000
Bilić Franu iz Betine	1000

(Slijedi).

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu uključuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916. do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Zastupstva za špeditorske poslove:

Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeka, Prag, Adrianopol, Aussig, Beograd, Braila, Brünn, Buchs, Budapest, Constantinopol, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beč.

Preuzimljе narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.

INTERESANTNA NOVOST!

za sve postolarnice, postolare i t. d. uklanja sve mane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata

Gibljiv-elastičan poplat od pletene željezne žice nevidljiv pričvršćen na postol. Tih, lagan hod, dužan je isključeno. Može se lako pribiti i odaleći nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajnija zaštita za poplate.

Prolizvaja se u 9 različitih veličina t. j. u Br. 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44 i 46.

Cijena pojedinom paru uključivo vijke za pričvršćivanje Kr. 5.20.

Grosisna i preprodavačna zutana popusti

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA È VENDÈ ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse. CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da fchi 400. Vinc. principale fchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabiliti.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Jadranska banka

podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3 3/4 kamata.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR E. Nikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

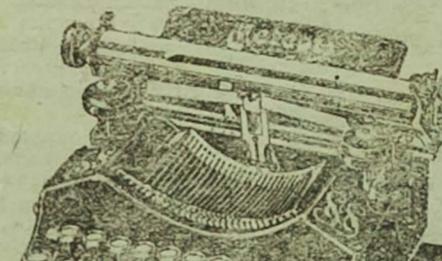
Nugia: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 12 do 30 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 60 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 8.—. — Cigaretnog papira: «Riz Abadije» I. 60/100 Kr. 14.—, II. 100/100 Kr. 12.—. «Austria» 100/80 Kr. 5.—. «Samum» II. 120/80 Kr. 15.—. — Fotografskih potrepština. — Trgovackih knjiga svake vrsti i veličine.

Elisir Stomacale Corroborante

Emailliranih tablica za groblje sa i bez fotografije

= za dućane i za greda =

Električna Baterija Kr. 2.— komplet Kr. 4.50.

Dačići stroj Meteor takog je hrv. pismom.

Pečata od gume i mjedi.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73×50, Kruna 3·50.

Ovkra svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvožđenom žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

Don Ma

Na to ih koji i oni, ko njih usrgjem opslužuju joj crkvi matici i Nepomuk je snih, a odijeljena kužne bolesti na nepodmitljivim svjetinjakom gođinu grđa hara i staro i mlađe preostalo, da se tvrdje knjige prosto po bijelu ispisane davio, vuč poklop, okrajku nadodaju, Martina, smilovači, časni dar hijene pošla na zne vratila.

Sađ se u svijetli porazne uspravljenje svakog prošimlje svaku vremensku i nemirnu humku ukopštu i isčekaju, da im prete kako morinja g

U čemu se ismama ne moguće i vješnlost, koga prvovaljala,

“BLANKA”

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.